

desuagtet tillader deres Ophævelse ved Overenskomst, giver man netop nogen Støtte for den Fremstilling af Sagen, som Generalprokurøren i sin bekjendte Betænkning over Monrads Forslag gjorde gjældende, naar han betegnede en Overenskomst mellem de paagjældende Succesorer og Majoratsbesidderen om en Deling af Majoratet som en Deling af et Bytte, som en Forligelse mellem flere Personer om at dele det, hvortil de ingen Ret havde. Men jeg kan naturligtvis meget godt forstaa og vurdere de politiske Betænkneligheder, som have bragt Regjeringen fra at slaa ind paa denne Vej, og jeg vender tilbage til, hvad jeg før bemærkede, at for dem, der alvorlig interessere sig for Sagen, er der stærk Opfordring til at tage imod, hvad der kan naas. Naar jeg da fra dette Synspunkt betragter det foreliggende Forslag, kan jeg ikke Andet end yde det al Anerkjendelse, yde det haade den Anerkjendelse, at det paa en langt fyldigere Maade end noget af de tidligere fyldestgjør, hvad der efter min Mening ligger i Grundlovsparagrafen, og at det paa en langt mere udtømmende Maade ordner de Detailler, som er nødvendige til Sagens Gjennemførelse, samt at det fremdeles efter min Mening frembyder en langt større Sandsynlighed end noget af de foregaaende Lovforslag for at føre til et virkelig praktisk Resultat, for at føre til, at Budet om Majoraternes Overgang til fri Eiendom ikke kommer til at staa som et Elags Grundlovsmonument, men virkelig faar Liv og bærer Frugt. Jeg sigter herved naturligtvis dels til Bestemmelserne i dette Udkasts første Afsnit, dels til Bestemmelsen i § 15 i det andet Afsnit, forsaavidt det der indrømmes, at den Fideikommisskapital, hvortil Majoratet konverteres, kan blive indestaaende afdragsfrit hos Eieren, saalænge han tillige er Fideikommissbesidder, og endog saa tilbørlig under visse Eventualiteter hos hans Enke og Livsarvinger. Jeg tror, at denne Bestemmelse fremfor nogen anden vil virke til, at Loven virkelig kan faa en praktisk Anvendelse i Livet, og det glæder mig derfor meget, at Regjeringen har fundet sig forandriget til i Modfætning til de tidligere Forslag at gaa saa vidt. Overhovedet tror jeg, at

dette Lovforslag, om det end ikke vil faa nogen stor Anvendelse paa Majoraterne som Helhed betragtet, dog virkelig praktisk vil komme til at virke ikke Lidet til al frigjøre en større Del af Majoratsgodserne fra det fideikommissariske Baand. Naar man ser, hvorledes mange Majoratsbesiddere med store Offre kjøbe Eiendomme til deres yngre Sønner, saa ligger det overmaade nær at forudsætte, at de ville benytte denne Lov, naar Vilkaarene ere saaledes, som de her bydes, til at skaffe deres yngre Sønner Eiendomme, som ere Dele af det Gods, hvorfra Familien stammer, og hvortil den er knyttet ved saamange Baand. Hvad jeg kunde have at bemærke med Hensyn til Detaillerne i dette Lovforslag, skal jeg ved denne første Behandling lade ligge. Kun skal jeg tillade mig nogle Ord med Hensyn til det Punkt, som sandsynligvis her i Thinget vil drage i Løi Grad Opmærksomheden hen paa sig, nemlig den Vej, ad hvilken Lovforslaget har, om jeg saa maa sige, søgt at imødekomme den Frygt, som man jo af Erfaring veed, at der fra flere Sider næres for, at en Frigjørelse af Majoraterne vil bidrage til at stille Bønderne paa Majoratsgodserne i en daarlige Stilling end den, hvori de hidtil have været. Jeg har ved en tidligere Leilighed havt Afgang til at fremhæve, at jeg er enig med de ærede Medlemmer, der med Klarhed have udviklet, at denne Frygt neppe har nogen virkelig Grund, navnlig hvad der er udviklet af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen). Jeg støtter denne Mening om det Ubegrundede i en saadan Frygt naturligtvis især derpaa, at der i Lehnbesidderens egen Interesse vil være den allerstærkeste Opfordring for ham til at søge Bøndergodset paa Majoratet solgt, forinden han gjør Anvendelse af Loven om Frigjørelse af Majoraterne, naturligtvis af den Grund, at han i første Tilfælde kan fradrage 12 pCt. eller 8 pCt. af Værdien, medens nærværende Lov, naar han benytter den Vej til Frigjørelse at substituere en Fideikommisskapital, kun tillader ham at fradrage 5 pCt., og det endda ikke af hele Værdien, men kun af Værdien med Fradrag af Pantegjælden, og benytter han den anden i Lovudkastet anviste Vej